

*ASPECTE PRIVIND LEGISLAȚIA
NAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL
DREPTURILOR DE AUTOR ȘI DE
PROPRIETATE INTELECTUALĂ*

FORMATOR: DIANA CÂMPAN

Repere legislative privind conduita în cercetarea științifică

- ▶ **LEGEA Nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare;**
- ▶ **LEGEA nr.8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (modificata prin Legea nr. 285 din 23 iunie 2004)**

DREPTUL DE AUTOR

conform LEGII nr. 8 din 14 martie 1996 privind
dreptul de autor și drepturile conexe

▶ CAPITOLUL I

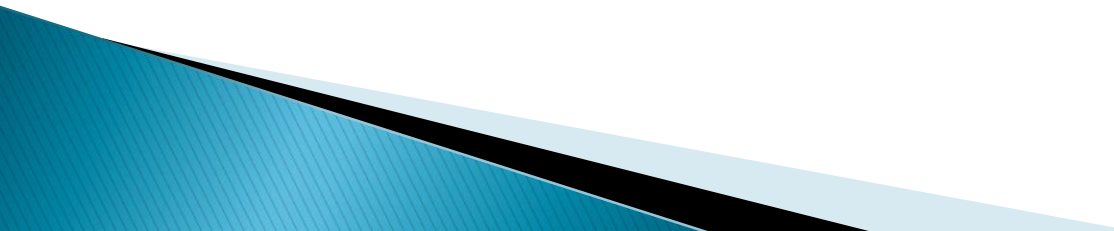
Dispoziții introductive

- ▶ **Art. 1.** - (1) Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra oricăror asemenea opere de creație intelectuală, este recunoscut și garantat în condițiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă attribute de ordin moral și patrimonial.

Obiectul dreptului de autor în domeniul Filologie

conform LEGII nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe

- ▶ „CAPITOLUL III
Obiectul dreptului de autor
- ▶ **Art. 7.** - Constituie obiect al dreptului de autor operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma concretă de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, cum sunt:
 - ▶ a) scrierile literare și publicistice, conferințele, predicile, pledoariile, prelegerile și orice alte opere scrise sau orale, precum și programele pentru calculator;
 - ▶ b) operele științifice, scrise sau orale, cum ar fi: comunicările, studiile, cursurile universitare, manualele școlare, proiectele și documentațiile științifice.”

- ▶ **„Art. 8.** - Fără a prejudicia drepturile autorilor operei originale, constituie, de asemenea, obiect al dreptului de autor operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, și anume:
 - ▶ a) traducerile, adaptările, adnotările, lucrările documentare, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale unei opere literare, artistice sau științifice care reprezintă o muncă intelectuală de creație;
 - ▶ b) culegerile de opere literare, artistice sau științifice, cum ar fi: enciclopediile și antologiile, colecțiile sau compilațiile de materiale sau date, protejate ori nu, inclusiv bazele de date, care, prin alegerea sau dispunerea materialului, constituie creații intelectuale.”
-

- ▶ **Art. 9.** - Nu pot beneficia de protecția legală a dreptului de autor următoarele:
 - ▶ a) ideile, teoriile, conceptele, descoperirile și invențiile, conținute într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, de scriere, de explicare sau de exprimare;
 - ▶ b) textele oficiale de natură politică, legislativă, administrativă, judiciară și traducерile oficiale ale acestora;
 - ▶ c) simbolurile oficiale ale statului, ale autorităților publice și ale organizațiilor, cum ar fi: stema, sigiliul, drapelul, emblema, blazonul, insigna, ecusonul și medalia;
 - ▶ d) mijloacele de plată;
 - ▶ e) știrile și informațiile de presă;
 - ▶ f) simplele fapte și date.
-

Conținutul dreptului de autor

conform LEGII nr.8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe

- ▶ **„Art. 10.** - Autorul unei opere are următoarele drepturi morale:
- ▶ a) dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștință publică;
- ▶ b) dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- ▶ c) dreptul de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștință publică;
- ▶ d) dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația sa;
- ▶ e) dreptul de a retracta opera, despăgubind, dacă este cazul, pe titularii drepturilor de exploatare, prejudiciați prin exercitarea retractării.”

- ▶ **„Art. 12.** - Autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată sau exploatată opera sa, inclusiv de a consimți la utilizarea operei de către alții.”

Drepturi distincte și exclusive ale autorului

- ▶ **„Art. 13.** - Utilizarea sau exploatarea unei opere dă naștere la drepturi distincte și exclusive ale autorului de a autoriza:
 - a) reproducerea integrală sau parțială a operei;
 - b) difuzarea operei;
 -
 - d) reprezentarea scenică, recitarea sau orice altă modalitate publică de execuție sau de prezentare directă a operei;
 -
 - g) emiterea unei opere prin orice mijloc ce servește la propagarea fără fir a semnelor, sunetelor sau imaginilor, inclusiv prin satelit;
 - h) transmiterea unei opere către public prin fir, prin cablu, prin fibră optică sau prin orice alt procedeu;
 - i) comunicarea publică prin intermediul înregistrărilor sonore și audiovizuale;

- ▶ j) retransmiterea nealterată, simultană și integrală a unei opere prin oricare dintre mijloacele citate la lit. g) și h), de către un organism de emisie, diferit de organismul de origine a operei radiodifuzate sau televizate;
- ▶ k) difuzarea secundară;
- ▶;
- ▶ m) accesul public la bazele de date pe calculator, în cazul în care aceste baze de date conțin sau constituie opere protejate.”

Durata protecției dreptului de autor

- ▶ **„Art. 25.** - (1) Drepturile patrimoniale prevăzute la art. 13, 16, 17, 18 și 21 durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștință publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație.

CAPITOLUL VI

Limitele exercitării dreptului de autor

- ▶ **„Art. 33. - (1)** Sunt permise, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, următoarele utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștință publică, cu condiția ca acestea să fie conforme bunelor uzanțe, să nu contravină exploatării normale a operei și să nu îl prejudicieze pe autor sau pe titularii drepturilor de exploatare:

- ▶ a) reproducerea unei opere în cadrul procedurilor judiciare sau administrative, în măsura justificată de scopul acestora;
- ▶ b) utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;
- ▶ c) utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, în emisiuni de radio sau de televiziune ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ, în cadrul instituțiilor publice de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsura justificată de scopul urmărit;
- ▶ d) reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere, în cadrul bibliotecilor, muzeelor, filmotecilor, fonotecilor, arhivelor instituțiilor publice culturale sau științifice, care funcționează fără scop lucrativ; reproducerea integrală a exemplarului unei opere este permisă, pentru înlocuirea acestuia, în cazul distrugerii, al deteriorării grave sau al pierderii exemplarului unic din colecția permanentă a bibliotecii sau a arhivei respective;

- ▶ e) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public, în scopul informării asupra problemelor de actualitate, de scurte extrase din articole de presă și reportaje radiofonice sau televizate;
- ▶ f) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public de scurte fragmente ale conferințelor, alocuțiunilor, pledoariilor și a altor opere de același fel, care au fost exprimate oral în public, cu condiția ca aceste utilizări să aibă ca unic scop informarea privind actualitatea;
- ▶ g) reproducerea, difuzarea sau comunicarea către public a operelor în cadrul informațiilor privind evenimentele de actualitate, dar numai în măsura justificată de scopul informației;
- ▶ h) reproducerea, cu excluderea oricăror mijloace care vin în contact direct cu opera, difuzarea sau comunicarea către public a imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, amplasată permanent în locuri publice, în afara cazurilor în care imaginea operei este subiectul principal al unei astfel de reproduceri, difuzări sau comunicări și dacă este utilizată în scopuri comerciale;

- ▶ i) reprezentarea și executarea unei opere în cadrul activităților instituțiilor de învățământ, exclusiv în scopuri specifice și cu condiția ca atât reprezentarea sau executarea, cât și accesul publicului să fie fără plată.
- ▶ (2) În cazurile prevăzute la lit. b), c), e), f) și h) trebuie să se menționeze sursa și numele autorului, dacă acesta apare pe lucrarea utilizată, iar în cazul operelor de artă plastică sau de arhitectură, și locul unde se găsește originalul.”

DEFINIȚIA PLAGIATULUI

conform

LEGII Nr. 206 din 27 mai 2004, Art. 4:

- ▶ *„Plagiatul - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale.”*

Forme ale plagiatului

- ▶ **A. Copierea directă, din surse originale**, a uneia sau mai multor fraze / idei, concepte, formulări, pasaje ample, fără inserarea trimiterilor bibliografice complete și precise la sursa de extracție.
- ▶ **B. Copierea din surse secundare (terțiare)** a unor pasaje / idei originale, fără inserarea trimiterilor bibliografice complete și precise la sursa de extracție.
- ▶ **C. Parafrizarea.** Presupune reformularea unei idei / propoziții / fraze, reproducându-se integral secvențe dintr-un alt autor; se consideră plagiat omisiunea de precizare a sursei bibliografice concrete și complete.
- ▶ **D. Autoplagiatul** reprezintă republicarea unor texte, de către același autor, puțin sau deloc modificate, sub un alt titlu sau într-o altă formă. Nu este considerată autoplagiare republicarea propriilor produse științifice sau a propriilor creații în ediții noi, lucrări de tip crestomații, volume de studii sau sinteze etc., dacă se precizează variantele publicate anterior și dacă acestea se realizează pentru a facilita accesul unui public mai larg la conținutul lor. Numeroși cercetători consideră autoplagiatul neavenit, fiind dreptul oricărui creator de a beneficia de produsul său intelectual sau artistic în orice mod și sub orice formă, conform libertății de creație.

SITE-URI ANTIPLAGIAT

- ▶ <https://www.whatsnew.com/2017/10/07/4-sitios-web-para-detectar-plagios/>
 - ▶ <https://smallseotools.com/plagiarism-checker/>
 - ▶ <http://plagiarisma.net/>
 - ▶ <https://www.scanmyessay.com/features.php>
 - ▶ <https://www.plagscan.com/plagiarism-check>
 - ▶ <https://www.duplichecker.com>
-